

KidSAFEdu – online bezpečnosť pre deti v prihraničných regiónoch

Občianske združenie FutuReg

SKHU/WETA/1901/4.1/317

Komparatívna štúdia KIDSAFEDU

Komparatívna štúdia online bezpečnosti detí v cezhraničnom regióne

Budujeme partnerstvá

Partnerséget építünk

Európsky fond regionálneho rozvoja

Európai Regionális Fejlesztési Alap

FutuReg
Region - Education - Kids

KIDSAFEDU

www.skhu.eu

www.rdvetc-spf.eu

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Obsah

1. Zmapovanie situácie	3
1.1. Detské práva univerzálne, regionálne a na úrovni členských štátov	3
1.2. Detské práva v online priestore	6
1.3. Zmapovanie rizík v online priestore	7
2. Stratégia Slovenska v oblasti online bezpečnosti /Višehradská štvorka/	9
2.1. Online bezpečnostné stratégie:.....	9
3. Vzdelávanie o online bezpečnostných stratégiách v Maďarsku	14
3.1. Formálne, neformálne a informálne vzdelávacie metódy	15
3.2. Online priestory a telefónne linky pre pomoc.....	Error! Bookmark not defined.
4. Zhrnutie.....	16
4.1. Vývoj v oblasti bezpečnosti detí v online priestore v Európskej únii:	Error! Bookmark not defined.
4.1.1. Všeobecné nariadenie o ochrane osobných údajov (GDPR)	Error! Bookmark not defined.
4.1.2. Nariadenie o audiovizuálnych službách	23
4.1.3. Európska stratégia bezpečného internetu pre deti a stratégia EU v oblasti detských práv.....	23
4.1.4. Záver.....	24

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

1. Zmapovanie situácie

1.1. Detské práva univerzálne, regionálne a na úrovni členských štátov

Detské práva sú univerzálne ľudské práva, ktoré sú rovné a neodcudziteľné. Na základe Dohovoru o právach dieťaťa deti majú právo na špeciálnu starostlivosť a ochranu.¹ Deťom na celom svete prináležia rovnaké práva bez rozdielu.

Dohovor o právach dieťaťa² - , ktorý bol prijatý v roku 1989 a ratifikovaný všetkými štátmi Európy – podrobne vymenúva všetky práva, ktoré patria deťom a ktoré musia všetky štáty dodržiavať.

V katalógu detských práv sú vymenované práva, ktoré patria do troch skupín:

1. Ochrana: práva, ktoré znamenajú ochranu pred všetkými formami násillia, pred zanedbávaním a vykorisťovaním.
2. Starostlivosť: práva, ktoré sa vzťahujú na zabezpečenie základných životných potrieb detí, akými sú stravovanie, zdravotná starostlivosť a vzdelávanie.
3. Účasť: zabezpečenie práv detí v oblasti ich vlastnej agendy. Bolo a je to jedným z rozporuplných, zároveň najrevolučnejších nariadení v oblasti práv detí. Dohovor okrem iného zabezpečuje aktívnu účasť detí v spoločenskom živote, právo k informáciám a slobodu prejavu.

Dohovor uplatňuje aj trojrozmerný model, v ktorom sa objavuje okrem špeciálnych potrieb a záujmov detí aj rodič a štát, a taktiež to, že rodič pri splnení svojich rodičovských povinností

---

¹ <https://www.ohchr.org/en/udHr/Pages/UDHRIndex.aspx>

² <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx>

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

musí mať na zreteli najlepší záujem dieťaťa ako prvoradý aspekt, a postupovať v zmysle rozvíjajúcich sa schopností detí.³

Na kontrolu splňania povinností, ktoré zahŕňa Dohoda o právach dieťaťa, bola zriadená Komisia pre práva detí pri OSN (CRC), ktorá popri svojej kontrolnej činnosti vykonáva aj stravovacie a poradné činnosti. Vydáva oficiálne tematické vysvetlenie k jednotlivým nariadeniam Dohovoru a pod názvom „všeobecný komentár“ ich uverejňuje⁴, ako napríklad Všeobecný komentár č. 25. o uplatňovaní práv detí v online priestore.⁵

Európska legislatíva v oblasti práv detí je nadstavbou národných a medzinárodných nariadení. Tými sú legislatívne zdroje zavedené Európskou úniou a Radou Európy (zmluvy, dohody, nariadenia), sú druhoradými zdrojmi práva a znamenajú právny celok.⁶

Európska únia v rámci svojej činnosti postupuje podľa Dohovoru o právach dieťaťa v prípadoch ako napr. v Dohovore o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym obťažovaním (Dohovor Lanzarote)⁷, dohovore o ochrane osobných údajov⁸ (Dohovor č. 108.), alebo vo svojej Stratégii o právach detí na obdobie 2016-2021 (Stratégia Sofia), ktorá sa zaoberá špeciálne ochranou detí v digitálnom priestore.⁹

---

³ https://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_rights_child_HUN.pdf 18.old.

⁴ https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=en&TreatyID=5&DocTypeID=11

⁵ <https://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=6QkG1d%2fPPRiCAqhKb7yhsqkirKQZLK2M58RF%2f5F0vEG%2bcAAx34gC78FwvnmZXFUI9nJBDpKR1dfKekJxW2w9nNryRsgArkTJgKelqeZwK9WXzMkZRZd37nLN1bFc2t>

⁶ https://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_rights_child_HUN.pdf, 17.old.

⁷ <https://www.coe.int/en/web/children/lanzarote-convention>

⁸ <https://www.coe.int/en/web/data-protection/convention108-and-protocol>

⁹ <https://www.coe.int/en/web/children/children-s-strategy>

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Európska únie používa vo vypracovaní usmernení v oblasti práv detí a používaní pojmov tiež Dohovor o právach dieťaťa. Vo vytvorení usmernení spĺňa dôležitú úlohu prijatie Lisabonskej dohody a zavedenie Základnej charty ľudských práv.

Lisabonská zmluva¹⁰ určila ochranu detí ako jeden z cieľov Európskej únie – 3. odsek 3. článku zmluvy o Európskej únii predpisuje pre úniu ochranu a zachovanie práv detí – Charta základných práv¹¹ zase pozdvihla ochranu práv detí na úroveň ústavy.

Na splnenie predsavzatí vytvára Európska komisia čiastkové, tematické a cielené stratégie v oblasti práv detí, ktoré určujú činnosti nadchádzajúcich rokov.¹²

Vidíme, že obsah Dohovoru o právach dieťaťa (určovanie pojmov a štruktúra) je zakotvená v univerzálnej aj v regionálnej úrovni.

Je to rovnako aj na úrovni členských štátov, pretože všetky členské štáty ratifikovali Dohovor o právach dieťaťa.

Tomu vdáčíme za právnu bezpečnosť a stabilitu, z ktorého vyplýva, že práva detí v jednotlivých členských štátoch sú založené na rovnakých princípoch, na princípu zákazu diskriminácie, na princípe záujmu dieťaťa, ktorý je nadradený všetkým princípom a právam, na princípe práva na život, na prežitie a na vývoj a na princípe úcty k názoru dieťaťa.

Táto právna bezpečnosť je rozšírená na určenie detského veku vo všetkých členských štátoch. Je dôležité sa zmieniť aj o pomerne moderný inštitút Ombudsmana, ktorý bol založený v Európe. Vytvorili sa rôzne odborné ombudsmanské pozície na ochranu práv slabých, zraniteľných spoločenských skupín, ako napríklad detský ombudsman, čo je zároveň súčasťou výkonu Dohovoru o detských právach (4. čl.).¹³

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A12012M%2FTXT>

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012P%2FTXT>

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0142>

¹³ <https://ijoten.hu/szocikk/a-gyermek-jogai>

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

V Európe tieto inštitúcie spája Sieť európskych Ombudsmanov (ENOC)¹⁴. Členmi siete je 22 štátov Európskej únie, ako Slovensko¹⁵ aj Maďarsko¹⁶. Zo strany Slovenska sa do práce Siete zapája Inštitút detského Ombudsmana, kým v Maďarsku túto úlohu vykonáva kancelária Komisára pre základné práva.

1.2. Detské práva v online priestore

Online bezpečnosť a ochrana práv detí v online priestore sa stáva čoraz páčivejšou témou našich dní. Každodenne vstupuje do online priestoru viac ako 175.000 detí prvýkrát vo svojom živote.¹⁷ Napriek tomu, že skoro jedna tretina používateľov internetu sú deti¹⁸, pri tvorbe internetových priestorov nebrali do úvahy potreby detí. Väčšina internetových portálov a priestorov aj teraz je plánovaných pred dospelých napriek tomu, že ich využívajú aj deti.

O štvrtej priemyselnej revolúcii sa začalo hovoriť prvýkrát v roku 2016 v Davose, na Svetovom hospodárskom fóre.¹⁹

- V prvej priemyselnej revolúcii parná sila vystriedala silu ľudských a zvieracích svalov,
- Druhá umožnila vďaka elektrickej energii masovú výrobu a zmenila aj komunikáciu,
- Tretia spojila cez internet celý svet a začala sa digitalizácia,
- Súčasná, štvrtá priemyselná revolúcia ako tzv. fúzia spája fyzický, digitálny a biologický svet (virtuálna a rozšírená realita, umelá inteligencia, robotika, atď.).

Štvrtá priemyselná revolúcia má najväčší vplyv práve na deti, pretože jej následky sú prítomné v ich živote už od narodenia a v každej sekunde.

¹⁴ <http://enoc.eu>

¹⁵ <http://www.detskyombudsman.sk>

¹⁶ <https://www.ajbh.hu>

¹⁷ <https://www.unicef.org/eap/press-releases/more-175000-children-go-online-first-time-every-day-tapping-great-opportunities>

¹⁸ <https://sites.unicef.org/sowc2017/>

¹⁹ <https://www.weforum.org/about/the-fourth-industrial-revolution-by-klaus-schwab>

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Rozvoj digitálneho prostredia a používanie nových technológií zaberá stále viac priestoru a zvyšuje sa ich úloha v životoch detí. Učia sa, komunikujú a hrajú sa v online prostredí. Vďaka ich digitálnym zručnostiam dostávajú náskok na pracovnom trhu²⁰, a môžu zohrať aktívnu úlohu v globálnych hnutiach. Deti sami sa tak vyjadrili, že možnosti, ktoré im ponúka digitálne prostredie, sú pre nich dôležité preto, aby sa mohli vyjadriť k veciam, ktoré sa ich týkajú.²¹ Ale v prípade, že sa digitálna integrácia neuskutoční, súčasné nerovnosti sa môžu viac prehĺbiť a môžu sa objaviť aj ďalšie.

Ochranu práv detí musíme zabezpečiť aj v online prostredí. Ak chýba ochrana práv, musíme hovoriť o veľkom riziku diskriminácie a zneužívania.

25. Všeobecný komentár Komisie pre práva detí poskytuje rady pre zúčastnené krajiny, ako realizovať ochranu práv detí v digitálnom priestore.²²

1.3. Zmapovanie rizík v online priestore

Rozvoj digitálnych technológií má veľký vplyv na život a práva dieťaťa. Pri vypracovávaní vhodných pravidiel a dlhodobých stratégií je veľmi dôležité zmapovanie rizík. Riziká sa pravidelne menia a rozširujú, preto dvojrozmerné modely rizík boli časom vystriedané troj-, neskôr štvorrozmernými modelmi.

- O dvojrozmernom modeli hovoríme vtedy, keď sú prítomné nasledujúce rizikové modely: miesto dieťaťa v digitálnom svete (prijíma, vytvára a posielajú obsahy) a povaha rizika (obsah má násilnícku alebo sexuálnu povahu, alebo vykazuje nevhodné správanie).
- Trojrozmerný model sa rozširuje a odhliadnuc od úzko koncentrovaného aspektu ochrany dieťaťa sa v ňom objavuje správanie dieťaťa (dieťa ako páchatel' alebo/a obeť).

²⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?uri=CELEX:52021DC0142#footnote5>

²¹ <https://5rightsfoundation.com/uploads/Our%20Rights%20in%20a%20digital%20world.pdf>

²² <https://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=6QkG1d%2fPPRiCAqhKb7yhsqIkirKQZLK2M58RF%2f5F0vEG%2bcAAx34gC78FwvnmZXGFUI9nJBDpKR1dfKekJxW2w9nNryRsgArkTJgKelqeZwK9WXzMkZRZd37nLN1bFc2t>

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

- Štvorrozmerný model – vďaka rozširovaniu hospodárskej činnosti v online priestore – sa dopĺňa o pojem zmluvy alebo dohody ako rizikového faktoru, kde sa dieťa objavuje ako spotrebiteľ (vytvorenie profilu, zber údajov, ochrana údajov, atď.)²³

Z horeuvedených faktov vyplýva, že počet rizikových faktorov sa zvyšuje, a môžeme očakávať, že sa rozšíri o ďalšie elementy.

Počas celosvetovej pandémie Covid19 sa zvýšil počet internetových zneužívaní a násilia a zavražďovanie a rovnako aj vykorisťovanie detí.²⁴ Zvyšoval sa počet materiálov zobrazujúcich sexuálne násilie páchané na deťoch.²⁵ Podľa niektorých predpovedí umelá inteligencia bude mať výrazný vplyv na životy detí, ako aj na ich práva, napríklad čo sa týka voľnočasových aktivít, vzdelávania, zdravotnej starostlivosti, a rovnako sa objavuje ako nový element v oblasti ochrany spotrebiteľa a ochrany osobných údajov.

Systematizácii rizikových faktorov výrazne pomáha vytváranie medzinárodných, regionálnych a národných legislatívnych nariadení a stratégií, ich uplatnenie a kontrolu.

---

²³ https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/71817/ssoar-2021-livingstone_et_al-The_4Cs_Classifying_Online_Risk.pdf?sequence=4&isAllowed=y&lnkname=ssoar-2021-livingstone_et_al-The_4Cs_Classifying_Online_Risk.pdf

²⁴ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC124034>

²⁵ <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/exploiting-isolation-offenders-and-victims-of-online-child-sexual-abuse-during-covid-19-pandemic>

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

2. Stratégia Slovenska v oblasti online bezpečnosti (Vyšehradská štvorka)

Pred svojím vstupom do Európskej únie bola Slovenská republika – rovnako ako veľká časť štátov Strednej Európy – v mimoriadne zlej situácii v oblasti implementácie a vykonávania medzinárodných dohôd, pretože v týchto krajinách práve prebiehal úplný hospodársky a politický prevrat.

Dospelá spoločnosť vykročila do budúcnosti v rovnakom čase s prijatím Dohovoru o právach dieťaťa, a tento proces trvá dodnes. To isté môžeme povedať aj o ďalších medzinárodných dohovoroch, či o výklade a uplatňovaní základných práv, napríklad práva slobody prejavu alebo práva na ochranu súkromia.²⁶

Dôvodom vytvorenia Vyšehradskej spolupráca – členom ktorej sú štyri štáty Strednej Európy: Česko, Poľsko, Maďarsko a Slovensko – boli aj spoločné geopolitické záujmy. Vyšehradské krajiny spolupracujú v oblasti cezhraničnej bezpečnostnej otázky, napríklad vypracovávajú spoločné stratégie v oblasti boja proti organizovanému zločinu, alebo spolu s Rakúskom vytvorili platformu, ktorá zoskupuje spoločnosti kybernetickej bezpečnosti (CECSP).²⁷

Po vstupe do Európskej únie – a dôsledkom potreby zosúladenia legislatívy – táto spolupráca bola rozšírená o spoluprácu s ostatnými členskými štátmi na báze celej Európskej únie. Výsledkom tejto spolupráce je napríklad Európsky inštitút kybernetickej bezpečnosti (ENISA)²⁸ alebo Európska policajná kancelária (EUROPOL) a jej Oddelenie európskej počítačovej kriminálnej činnosti (EC3)²⁹.

2.1. Online bezpečnostné stratégie:

²⁶ <https://unicef.hu/wp-content/uploads/2014/10/Kézikönyv-a-gyermekjogi-egyezmény-alkalmazásához.pdf>

²⁷ <https://www.nbu.gov.sk/en/cyber-security/partnership/central-european-platform-for-cybersecurity/index.html>

²⁸ <https://www.enisa.europa.eu>

²⁹ <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-cybercrime-centre-ec3>

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Vzhľadom na svoje medzinárodné záväzky a vzhľadom na spoločenské zmeny posledného obdobia Slovensko (Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny) vypracovalo a prijalo koncepciu na ochranu práv detí v digitálnom prostredí³⁰, ktoré je v súlade s najrozsiahlejším prieskumom, ktoré uskutočnila Európska únia o online bezpečí detí (EU Kids Online).³¹

Stratégia³² je založená na postoji Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO)³³, podľa ktorej digitálne obsahy môžu mať veľký vplyv na vývoj dieťaťa a že vnímanie niektorých obsahov môžu ovplyvňovať nielen jeho citový, ale na ich fyzický, duševný, sociálny a morálny vývoj. Upozorňuje na to, že sa zvýšil počet maloletých používateľov internetu, a že deti trávajú viac času na internete, hlavne cez mobilné telefóny. Zvýšil sa počet hlásení nelegálnych obsahov (skúmané hlásenia sa uskutočnili cez webovú stránku www.stopline.sk), ktorých predmetom boli hlavne pornografické obsahy zobrazujúce deti.³⁴

Zisťuje, že dotknuté subjekty majú jasno v otázkach bezpečného internetu, poznajú a spoznávajú tento jav, a odpovedajú na výzvy, ale opatrenia nie sú účinné.

Za cieľ vytýčilo vypracovanie **udržateľného, komplexného prístupu k online bezpečnosti, ktorý disponuje dostatočnými personálnymi a finančnými prostriedkami**, jeho právomoci obsahujú predchádzanie, riešenie a dodatočnú starostlivosť..

Navrhuje otvorené spoločenské debaty a vykonávanie výskumov, prieskumov v téme, ktoré môžu byť podkladom pre vypracovanie ďalších riešení.

Stratégia analyzuje tie, už fungujúce elementy, ktoré už teraz slúžia k online bezpečnosti detí.

Tieto sú nasledovné:

- Prevádzkovatelia internetových platforiem a poskytovatelia služieb – napríklad vo forme etických kódexov – prístupujú stále zodpovednejšie k svojim obsahom na

³⁰ <https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/rezort-prace-koordinuje-politiky-ochranu-deti-pred-nasilim.html>

³¹ <https://www.lse.ac.uk/media-and-communications/assets/documents/research/eu-kids-online/reports/EU-Kids-Online-2020-March2020.pdf>

³² https://detstvobeznasilia.gov.sk/web_data/content/upload/subsubsub/2/narodna-koncepcia-ochrany-deti-v-digitalnom-priestore-1.pdf

³³ https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0003/448761/Improving-dietary-intake-eng.pdf

³⁴ https://detstvobeznasilia.gov.sk/web_data/content/upload/subsubsub/2/narodna-koncepcia-ochrany-deti-v-digitalnom-priestore-1.pdf

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

internete (napr. ilegálne, homofóbne, pornografické, ubližujúce obsahy, atď.). Táto forma riešenia funguje aj v iných členských štátoch.

Problémom však ostáva, že tieto etické kódexy nie sú zosúladené, alebo nie sú dostatočné.

Bolo by potrebné vypracovať legislatívne nástroje na báze Európskej únie aj členských štátov, ktorý by v súlade s pravidlami ochrany detí určoval právo poskytovateľov služieb na kontrolu, výmaz a hlásenie.

Na základe Európskeho nariadenia spravodajstva a ochrany osobných údajov³⁵ poskytovatelia služieb by mali rešpektovať zachovanie tajomstva pri zdieľaní informácií pravidlá poskytovania osobných údajov. Poskytovatelia služieb, niektoré internetové platformy ale dobrovoľne používajú špeciálne technológie³⁶ na vystopovanie sexuálneho obťažovanie detí, ktoré poskytuje orgánom činným v trestnom konaní. Keďže poskytovatelia služieb musia vyhovieť pravidlám ochrany osobných údajov – musia rešpektovať tajomstvo zverejnenia a podmienky používania údajov – musia požiadať v špeciálnom konaní o to, aby ich dobrovoľná činnosť bola výnimkou GDPR Európskej Direktívy v oblasti Ochrany Spravodajských Dát³⁷

Vidíme teda, že do vytvorenia bezpečného online prostredia je nevyhnutné spolupracovať s poskytovateľmi služieb, ale musíme k tomu vytvoriť aj vhodné legislatívne nástroje.

- o Internetový portál www.zodpovedne.sk (Slovenské centrum pre bezpečný internet) os roku 2007 prevádzkuje občianske združenie eSlovensko s podporou Európskej únie. Vypracovali množstvo úspešných projektov, vytvorili napríklad portály: www.nehejtuj.sk, www.ovce.sk množstvo vzdelávacích mediálnych obsahov (knihy, divadelné predstavenia). Podarilo sa im vyvinúť aplikáciu na predchádzanie internetovej závislosti (www.nezavislost.sk). Školám pomáha pomocou rôznych vzdelávacích materiálov, tréningmi a mediáciou aj program www.kidsafedu.sk, ktorý prevádzkuje Občianske združenie FutuReg. Cieľová skupina je rozmanitá, sú nimi deti,

³⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32002L0058&from=EN>

³⁶ <https://www.microsoft.com/en-us/photodna>

³⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020PC0568&from=EN>

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

rodičia, učitelia, a záujemcovia o problematiku. Problematické je ale dlhodobé zachovanie programov, nakoľko na Slovensku nie je vybudovaný taký podporný systém, ktorý by zabezpečil ďalšie fungovanie projektu.

- Internetový portál www.stopline.sk prevádzkuje tiež Občianske združenie eSlovensko a slúži na nahlásenie **ilegálnych obsahov**. Jeho fungovanie tiež negatívne ovplyvňuje chýbajúci podporný systém.
- Mediálne vzdelávanie je súčasťou štátneho plánu vzdelávania, ale v praxi je vzdelávanie nedostatočné, nesytemové, nekoordinované a pomalé.³⁸ Chýbajúca online bezpečnosť vo vzdelávaní nakoniec vytvára obrovské škody celkovo v spoločnosti.
- Na Slovensku máme viac telefónnych **liniek pomoci**, napr. Linka detskej istoty (<http://www.ldi.sk>), Linka detskej dôvery (www.linkadeti.sk), IPcko (www.ipcko.sk), ktoré fungujú pravidelne.

Linky pomoci podávajú odbornú pomoc deťom, ale aj rodičom a učiteľom cez telefón, chat alebo e-mail. Tieto telefónne čísla sú harmonizované v rámci EU, čiže sú dostupné všade na tom istom telefónnom čísle (116 111: linka pomoci pre deti, 116 000: linka na nájdenie stratených detí).

Linky pomoci vykonávajú prácu, ktorá je veľmi dôležitá, napriek tomu, že na Slovensku neexistuje taký podporný systém, ktorý by podporoval nonstop fungovanie týchto liniek.

Slabinou systému je aj to, že nie je zabezpečená pomoc v materinskom jazyku menšín, čo sťažuje prístup k pomoci pre deti pochádzajúce z národnostných alebo etnických menšín, pretože sa môže stať, že práve pre ťažkosti s používaním jazyka sa im nedostane adekvátne podpora.

Dlho bolo veľmi závažným problémom aj to, že slovenský Trestnoprávny zákonník nepojednával o internetovom obťažovaní cez elektronické médiá. Práve teraz sa dostalo do

---

³⁸ https://detstvobeznasilia.gov.sk/web_data/content/upload/subsubsub/2/narodna-koncepcia-ochrany-deti-v-digitalnom-priestore-1.pdf

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Trestnoprávneho zákonníka zmena v zákone, ktorá vstupuje do platnosti 1. júla 2021.³⁹, ktorá stanovuje tieto nové druhy trestných činov a sankcionuje ich. Tvorca zákona v odôvodnení reformy sa vyjadril v zmysle, že to bol potrebný zásah so zákona, ktorý súvisí s pandémiou Covid19.⁴⁰

Mnoho ďalších štátov zaviedlo do svojej legislatívy fakty internetového obťažovania. V Taliansku napríklad mal obrovskú odozvu prijatie zákona 'Cyberbullying', pretože tomu predchádzalo viac samovrážd mladistvých. Najväčší rozruch vyvolal prípad 14 ročného dievčaťa, ktoré skočilo z okna po tom, ako o nej uverejnili fotografiu, a následne dostávala hanlivé komentý od svojich známych.⁴¹ Taliansky zákon povinne predpisuje vyučovanie online bezpečnosti v školách.

Francúzsko prijalo ešte v roku 2002 novelu zákona Trestného práva B, ktorá popri odňatia slobody za trestný čin vykonaný cez internet udelil aj vysoký peňažný trest⁴² Dôvodom je medzi inými aj to, že na internetových platformách sa neúnosne zvýšil počet násilných, hanlivých a negatívnych komentárov a vyhrážok namierených proti ženám.

V Rakúsku, Belgicku, Fínsku – podobne Slovensku – cez novelu zákona zmenili Trestnoprávny zákonník a rozšírili trestný čin obťažovania aj na obťažovanie na internete. Ako vidíme, niektoré štáty na sankcionovanie obťažovania na internete vytvorili samostatný zákon, niektoré novelizoval Trestný zákon, ale udialo sa to len v malom počte štátov EU. Môžeme zrejme očakávať, že sa to udeje v súvislosti s pandémiou Covid19.

³⁹<https://dennikn.sk/minuta/2406802/?ref=imp&fbclid=IwAR1hicFCOAtEblHWv8ocnoZt0yoPL0w5y9DPWNdokzHFwN563Ax-8h8xKuk>

⁴⁰ <http://www.pravnelisty.sk/zakony/a943-novy-trestny-cin-nebezpecneho-obtazovania>

⁴¹ <https://www.cybersmile.org/news/italian-parliament-passes-new-law-to-protect-minors-from-cyberbullying>

⁴² https://www.coe.int/en/web/cybercrime/france_cyberviolence

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

3. Vyučovanie online bezpečnostnej stratégie v Maďarsku

Maďarsko vytvorilo v roku 2014 Národnú stratégiu pre infokomunikáciu na obdobie 2014-2020⁴³, ktorú časom nahradila Národná stratégia digitalizácie na obdobie 2021-2030.

V rámci infokomunikačnej stratégie sa uskutočnil program Digitálne Bezpečie⁴⁴ (Ministerstvo inovácií a technológií), ktorej časťou sa zrodila **Stratégia digitálnej ochrany detí** (nariadenie vlády č. 1488/2016. (IX.2.)).⁴⁵ Hlavným cieľom programu je, aby sa deti stali vedomými používateľmi internetu a k tomu im musíme zabezpečiť všetky možnosti a informácie. Nariadenie určuje 12 bodov, ktoré treba splniť, napríklad o vývoji moderných a bezplatne prístupných chrániacich softvéroch v maďarskom jazyku, o vytvorení internetového portálu, ktorý má zhromažďovať a predstaviť všetky informácie o online bezpečnosti detí, o vytvorení informačného bodu a programu pre deti, o bezplatných vzdelávacích programoch, o programoch predchádzania atď. Špeciálnym znakom stratégie je to, že ku každému programu priraduje konkrétne termíny, a vyjadruje sa aj k plynulosti. V jeho centre sú deti, ale dotýka sa skoro všetkých skupín spoločnosti. Popri určení systémových štátnych nástrojov túto stratégia môže byť úspešná aj pomocou vzájomného zdieľania vedomostí a vzdelávania.

Pod názvom 'Digitálna kultúra' sa dostal vzdelávací materiál súvisiaci s online bezpečnosťou súčasťou národného rámcového učebného plánu (2020).⁴⁶ Bolo to veľmi potrebné, pretože na základe predchádzajúceho hlásenia úradu Ombudsmana: „*nedostatok pedagógov s odbornou kompetenciou, nedostatočné odovzdávanie vedomostí z dôvodu predovšetkým teoretizujúcich, ale chýbajúcich praktických kompetencií pedagógov v oblasti mediálnych vedomostí a vzdelávania v tejto téme, a taktiež chýbajúci reprezentatívny štátny výskum a prieskum a analýza spolu vytvárajú nerovnováhu k právam detí k ochrane a starostlivosti, a v súvislosti s nimi aj k vzdelávaniu.*”⁴⁷

⁴³ https://infoter.hu/alapdokumentumok/nemzeti_infokommunikacios_strategia_2014-2020

⁴⁴ <https://digitalisjoletprogram.hu/hu/tartalom/dos-magyarorszag-digitalis-oktatasi-strategiaja>

⁴⁵ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A16H1488.KOR&txtreferer=00>

⁴⁶ https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

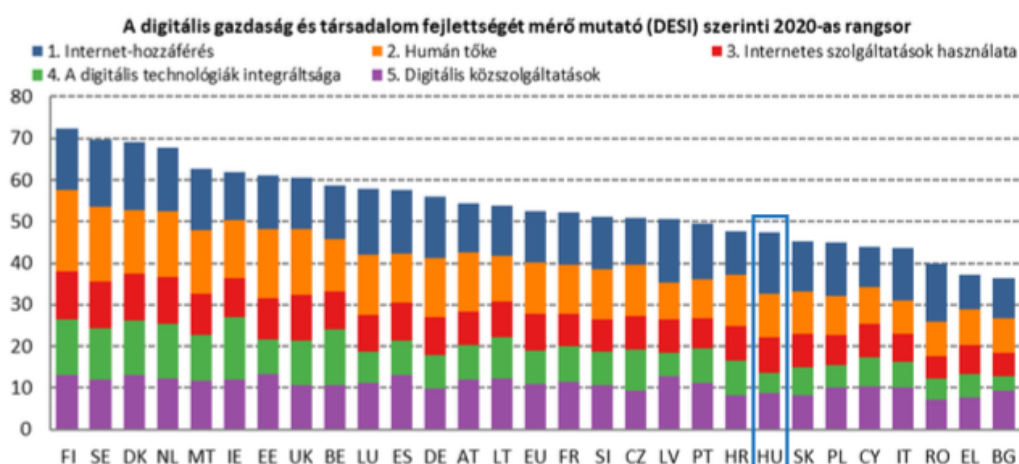
⁴⁷ https://www.ajbh.hu/documents/10180/2907519/Lapossy_Attila_EA.pdf/f2e37c89-637f-7c99-5550-d5b611cc89b7

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Na základe ukazovateľov Európskej únie v oblasti **digitálnej a hospodárskej vyspelosti hospodárstva a spoločnosti v roku 2020**⁴⁸ Maďarsko je spomedzi 28 členských štátov na 21. mieste:

Na základe ukazovateľov používanie internetu v Maďarsku zodpovedá Európskemu priemeru, čo ale je veľmi zaujímavý údaj, je to, že 86% používateľov internetu používa sociálne siete, čo je najvyšší údaj v EU. 84% používateľov číta správy online, čo je oproti priemeru v EU (72%) tiež vysoké číslo. Je nevyhnutné vzdelávanie detí v oblasti digitálnych zručností, aby mohli správne interpretovať správy, a aby mohli rozpoznať správy os falošných správ, a taktiež je veľmi dôležité, aby spoznali nenávistné obsahy.

3.1. Formálne, neformálne a formálne vzdelávacie metódy

Ochrana detí v online priestore je páľčivou témou našich dní. Štatistické údaje sú hrozivé, zvyšuje sa počet rizikových faktorov. Je nevyhnutné, aby štáty zaviedli digitálne vzdelávacie stratégie, a všetkými možnými nástrojmi a metódami pripravovali deti na vhodné používanie internetu. V Maďarsku okrem formálneho vzdelávania pomáha deťom, rodičom a pedagógom

⁴⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/digital-economy-and-society-index-desi-2020>

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

viac neziskových organizácií, aby mohli vhodne reagovať na rôzne výzvy digitálnej bezpečnosti. Niekoľkých z nich predstavím v nasledujúcom odseku.

UNICEF Maďarsko: Budík⁴⁹

Projekt Budík (Ébresztő-óra) je prvým celoštátnym školským programom o práve detí organizácie Maďarská Komisia UNICEF . V rámci hodiny sa uskutočnia interaktívne prednášky odborníkov vyškolených organizáciou Unicef pre deti vo 4-12. ročníku Témami prednášok sú: práva detí vo všeobecnosti, situácia práv detí vo svete, násilie páchané na deťoch, cyberbullying.

Detský fond Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány: Nariadenie ochrany detí⁵⁰

Cieľom nariadenia je zabezpečiť pre deti bezpečnosť, keď sa dostanú do styku s inštitúciou, a vylučuje možnosť, aby inštitúcia svojím fungovaním poškodila deti. Nariadenie sa vzťahuje na každého spolupracovníka, zamestnanca a dobrovoľníka.

Mahatma Gandhi Emberi Jogi Egyesület: Tolerancia Oktatás (Organizácie ľudských práv Mahatma Gandhi; Vzdelávanie tolerancia)⁵¹

Vzdelávanie v oblasti ľudských zdrojov, napríklad v oblasti tolerancie, je nevyhnutnou súčasťou osvojenia si vedomostí o online bezpečnosti. Predstavme si napríklad, že dieťa naučíme, aby neuverejšovalo o iných obsahy, ktoré by nechcelo, aby iní uverejšovali o ňom. Alebo ak v súvislosti s internetovým obťažovaním naučíme deti rozoznať, ktoré obsahy a príspevky sú smiešne a ktoré urážlivé.

K vzdelávaniu k tolerancii je prístupných viac pomocných materiálov, napríklad príručka Kompas, ktorú vydala Rada Európy v maďarskom a v slovenskom jazyku⁵². Dobrým príkladom je spolupráca školy s miestnym policajným zborom, napríklad sa môžu zapojiť aj do vzdelávania o online bezpečnosti.⁵³

⁴⁹ <https://ebresztoora.unicef.hu>

⁵⁰ <https://hintalovon.hu/iranyelvek/>

⁵¹ http://www.gandhi.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=87&Itemid=50

⁵²HU: [https://www.coe.int/en/web/youth/publications-in-hungarian#{"38567151":{6}}](https://www.coe.int/en/web/youth/publications-in-hungarian#{)

SK: https://www.iuventa.sk/files/kompas_plna_verzia.pdf

⁵³ <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/bunmegelozes/aktualis/biztonsagosabb-internet-nap>

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

EUROPOL uskutočnil medzinárodnú kampaň s názvom 'Povedz nie na internetové obťažovanie!' v 29 štátoch Európy – medzi nimi vo všetkých štátoch Európskej únie. Cieľom kampane je upriamiť pozornosť a predchádzať sexuálnemu vykorisťovaniu detí, a vzdelávanie mladistvých (linky pomoci, praktické rady).

Video ku kampani je prístupné vo všetkých jazykoch EU:

https://www.youtube.com/watch?v=-4zp_-YBkw

Biztonságos Internet Nap (Deň bezpečného internetu, Safer Internet Day)⁵⁴

V rámci programu 'Program bezpečného internetu'(SIP)⁵⁵ sa v členských štátoch uskutoční v rovnakom termíne Deň bezpečného internetu, ktorého cieľom je, aby si účastníci vymenili svoje skúsenosti, prediskutovali nové odborné metódy a témy.

3.2. Online priestory a linky pomoci

Dieťa nemôže zostať samo, musíme mu pomôcť. V rámci vzdelávania o online bezpečnosti sa odporúča naučiť dieťa a jeho prostredie odpovede na nasledujúce otázky:

- Čo znamená online násilie?
- Aké sú znaky online násilia?
- Kde môže požiadať o pomoc?
- Čo má urobiť, keď sa stretne s nejakou formou online násilia?

Je dôležité, aby dieťa vedelo, že má vo svojom okolí osobu, ktorej môže dôverovať, s ktorou sa môže porozprávať a môže sa jej opýtať na všetko, čo ho trápi. V školách sa odporúča na viditeľnom mieste – v prípade menších detí vo výške ich očí – uverejniť telefónne čísla pomoci a ďalšie informácie, ktoré im môžu pomôcť.

⁵⁴ <https://www.saferinternet.hu>

⁵⁵ <https://www.betterinternetforkids.eu/en-GB/policy/safer-internet-forum>

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Maďarský výbor Unicef: plagát o online bezpečnosti⁵⁶

Online priestor pre nahlásenie problému:

CVIII. článok z roku 2001 o hospodárskych službách poskytovaných online a v súvislosti s informačnou spoločnosťou Zákona C. o elektronickom spravodajstve z roku 2003 pojednáva o Okružlom stole internetu na ochranu detí.

Okružly stól je Poradný zborom pre Národný mediálny a spravodajský inštitút, vydáva odporúčania a stanoviská pre rozširovanie používania internetu priateľského deťom a na zvyšovanie uvedomelého používania médií deťmi a rodičmi.

⁵⁶ <https://childhub.org/en/child-protection-news/every-third-child-has-already-experienced-harrasment-online>

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Národný mediálny a spravodajský inštitút prevádzkuje bezplatnú informačnú a pomocnú službu pre internet (www.nmhh.hu/internethotline/). Táto webová stránka je aj miestom hlásenia problémov. V prípade zneužívania sa tu môžu nahlásiť konkrétne prípady⁵⁷. Webová stránka okrem toho ponúka užitočné odborné informácie o online bezpečnosti (napríklad katalóg ochranných softvérov⁵⁸, právne vedomosti).

Cez webovú stránku www.biztonsagosinternet.hu je možné tiež nahlásenie škodlivých obsahov. Tieto webové stránky sú veľmi dôležité k tomu, aby sa mohlo vytvoriť bezpečné online prostredie. Vzdelávanie detí a dospelých v ich používaní je veľmi dôležitou súčasťou dosiahnutia online bezpečnosti.

Linky pomoci:

Linky pomoci fungujú ako **anonimné a bezplatné služby** v Maďarsku už niekoľko desaťročí. Ponúkajú možnosť deťom, ktoré nemôžu, alebo nedokážu sa obrátiť na svojich rodičov, učiteľov alebo priateľov.

Vzhľadom na spoločné pravidlá Európskej únie v rámci spravodajských a elektronických sietí⁵⁹, telefónne čísla na linke 116 sa musia používať ako bezplatné linky.

Na základe týchto pravidiel musia byť tieto telefónne linky bezplatné.

Telefónne číslo 116 000, ktoré je vyhradené na pátranie po nezvestných deťoch a číslo 116 111, ktoré je linkou pomoci pre deti sú vo všetkých štátoch Európskej únie bezplatné.

O poskytovaní týchto služieb sa starajú miestne organizácie, ktoré sú určené pre tento účel. Ak na linku 116 000 zavolá dieťa na Slovensku, dovoľá sa na Linku detskej istoty, ktorú prevádzkuje organizácia s rovnakým názvom. V Maďarsku je to Nadácia Modrá linka. Linky pomoci pre deti fungujú na celom svete.

Ich úplný zoznam si môžete pozrieť tu:

⁵⁷ <https://e-nmhh.nmhh.hu/e-nhh/4/urlapok/esf00120/>

⁵⁸ <https://nmhh.hu/dokumentum/173242/szuoszoftverek.pdf>

⁵⁹ <https://eur-lex.europa.eu/summary/HU/l24164>

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

<https://www.childhelplineinternational.org/child-helplines/child-helpline-network/>

V Maďarsku už spomenutá Nadácia Modrý kód vykonáva dôležitú úlohu. Prevádzkuje horúci linku vytvorenú na pátranie po nezvestných deťoch 116 000 a linku pomoci 116 111, a vo forme chatovej linky a e-mailov pomáha deťom tiež. Rovnako ako sme uviedli v slovenskom príklade, na linku môžu volať rodičia a iní dospelí, ktorí majú strach o dieťa. Vypracovávajú a vydávajú veľa mediálnych obsahov a uskutočňujú tréningy medzi inými aj v oblasti online bezpečnosti.⁶⁰

Program Nadácie Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány s názvom Yelon

Tento program poskytuje možnosť bezplatnej a anonymnej konzultácie 4-krát týždenne v téme sexuálneho vzdelávania, a poskytuje informácie v otázkach partnerských vzťahov, týka sa to fyzického aj duševného vzťahu.⁶¹

Európska linka pomoci 112 je taktiež bezplatnou linkou a prijíma hovory z celej Európskej únie. Ak zavoláte na toto číslo, ihneď sa dostanete k službám pomoci – záchranárom, polícii, hasičom. Spoločné bezplatné európske linky pomoci však nenahrádzajú linky pomoci členských štátov, ale rozširujú možnosti dostupnosti a poskytovania pomoci.

Kľúčom online bezpečnosti je vzdelávanie, ako to uvádza Všeobecný komentár č. 25. Výboru OSN pre práva detí: *„zúčastnené štáty musia informovať a uskutočňovať informačné kampane o právach detí v online priestore, obzvlášť pre tých, ktorých činnosť má priamy alebo nepriamy vplyv na deti. Musíme napomáhať vzniku vzdelávacích programov, ktoré poskytnú deťom, rodičom, pestúnom, verejnosti a politickým predstaviteľom širšie poznatky o možnostiach a nástrahách digitálneho sveta pre deti. Tieto programy musia obsahovať aj to, ako môžu deti užívať výhody digitálnych výrobkov a služieb, ako môžu rozvíjať svoje digitálne*

⁶⁰ <https://kek-vonal.hu/tudastar/online-biztonsag/>

⁶¹ <https://hintalovon.hu/yelon/>

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

zručnosti a schopnosti, a musia sa týkať aj ochrany súkromia a predchádzania viktimizácie, a taktiež toho, ako zistiť, keď je dieťa obťažované alebo vystavené násiliu v online alebo offline prostredí, a ako sa voči tomu brániť. Tieto programy musia vychádzať z výskumov a prieskumov a z konzultácií s deťmi, rodičmi, pestúnmi a pedagógmi.”⁶²

---

⁶²<https://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=6QkG1d%2fPPRiCAqhKb7yhsqIkirKQZLK2M58RF%2f5F0vEG%2bcAAx34gC78FwvnmZXGFUI9nJBDpKR1dfKekJxW2w9nNryRsgArkTJgKelqeZwK9WXzMkZRZd37nLN1bFc2t> 32.p.

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

4. Zhrnutie

Spoločenské reakcie na výzvy digitálnej bezpečnosti sa môžu líšiť podľa jednotlivých krajín a regiónov. V Európskej únii – v rámci neho hlavne v západných krajinách – sa pravidlá vzťahujúce sa na online bezpečnosť detí prešli v posledných dvoch desaťročiach viacerými zmenami, ktoré by som chcela zhrnúť v nasledujúcich troch bodoch⁶³:

- Prvoradá bolo zavedenie obmedzení. Po zmapovaní rizikových faktorov bola cieľom opatrení ochrana detí cez obmedzenia prístupu k internetu (pravidlom bol zákaz).
- Zavedenie vyrovnávacích opatrení, ktoré sa pri ochrane detí v online priestore sústredili aj na bezpečné používanie internetu (napr. veková hranica, rodičovský dohľad, objavenie ochrany osobných údajov).
- Podľa najnovších názorov online bezpečnosť detí je súčasťou práva účasti detí. Pravidlá online bezpečnosti napomáhajú tomu, aby sa dieťa stalo aktívnym digitálnym občanom.

K tomu, aby sa mohli vytvoriť čo najmodernejšie a najefektívnejšie pravidlá na ochranu práv detí, sú potrebné neustále výskumy, prieskumy a reálne údaje zo všetkých krajín Európskej únie. Najaktuálnejšími údajmi sú v súčasnosti výsledky výskumu EU s názvom Kids Online 2020⁶⁴, ktoré však obsahujú len prieskumy z 19 krajín EU. Prieskumy Eurobarometra skúmajú údaje online bezpečnosti detí len v 10 ročných intervaloch.

4.1. Vývoj právnych noriem v otázkach online bezpečnosti detí v Európskej únii:

4.1.1. Všeobecné nariadenie o ochrane osobných údajov (GDPR)⁶⁵:

Nariadenie znamená obrovský krok vpred nielen v oblasti ochrany osobných údajov, ale aj v oblasti online bezpečnosti detí, **ako aj v oblasti súhlasu detí**. V práve únie sa objavuje súhlas ako právny základ používania osobných údajov v článku 6. GDPR a článku 8. Charty základných práv. Charakteristiku platného súhlasu určuje 4. článok GDPR („*súhlas sa musí*

⁶³ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2018/602016/IPOL_IDA\(2018\)602016_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2018/602016/IPOL_IDA(2018)602016_EN.pdf)

⁶⁴ <https://www.lse.ac.uk/media-and-communications/assets/documents/research/eu-kids-online/reports/EU-Kids-Online-2020-March2020.pdf>

⁶⁵ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

*dať zo slobodnej vôle, konkrétne, na základe dostatočných informácií a jednoznačne. Súhlas sa dáva formou vyhlásenia, alebo inou jednoznačnou formou, činom, ktorý potvrdzuje súhlas s používaním osobných údajov dotknutej osoby a dotknutá osoba môže svoj súhlas hocikedy zrušiť. Používatelia osobných údajov musia viesť evidenciu o súhlase dotknutých osôb.”)*⁶⁶

Nariadenie zabezpečuje špeciálnu ochranu pre deti, nakoľko „oni môžu byť menej obozretné v súvislosti s rizikami spojenými s ochranou osobných údajov, ich následkami a súvisiacimi garanciami a právami”⁶⁷.

Ak sa deťom, ktoré ešte nedosiahli vek 16. rokov, ponúkajú služby súvisiace s informačnou spoločnosťou, používanie ich osobných údajov „je právne podložené len vtedy, ak súhlas dala osoba, ktorá zastupuje dieťa a má rodičovské práva.”⁶⁸

Členské štáty môžu predpísať vo svojich nariadeniach aj nižšiu vekovú hranicu, ktorá však nesmie byť nižšia ako 13 rokov. ⁶⁹ „Ak je adresátom poskytovania informácií dieťa, tieto informácie musia byť zrozumiteľné a jasne formulované, primerane formulované jeho veku.”⁷⁰

4.1.2. Nariadenie o audiovizuálnych mediálnych službách⁷¹

Medzi reformami Nariadenia z roku 2018 s nachádza aj ochrana detí. Táto reforma zaviedla zákaz audiovizuálnych reklám, ktoré sa zakladajú na zneužívaní neskúsenosti, nevedomosti a dôvere detí v dospelých. Taktiež zaviedla zákaz uvádzania výrobkov v detských reláciách.

4.1.3. Európska stratégia internetu priateľského deťom Európska stratégia práv dieťaťa⁷²

Cieľom stratégií práv pre deti je vytvorenie jednotného Európskeho rámca, ktorý vyrovná rozdiely v pravidlách ochrany detí medzi jednotlivými členskými štátmi, a vylúči možnosť legislatívnych dier, zároveň posilní právne bezpečie. Cieľom Stratégie detí v EU je medzi

⁶⁶ <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/handbook-european-data-protection-law-2018-edition>
GDPR 4. Cikk

⁶⁷ GDPR (38) preambulumbekszés

⁶⁸ GDPR 8. Cikk

⁶⁹ GDPR 8. Cikk

⁷⁰ GDPR (58) preambulumbekszés

⁷¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32010L0013>

⁷² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52012DC0196>, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0142>

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

inými aj podporovanie detí v tom, aby sa mohli stať aktívnymi občanmi a aktívnymi členmi demokratických krajín Európy. Ďalšími cieľmi sú boj proti násiliu na deťoch, vyrastanie detí bez násilia, a taktiež bezpečné online prostredie (internet priateľský deťom).

4.1.4. Záver

Vidíme, že na globálnej, regionálnej aj národnej úrovni sa vytvára množstvo nástrojov, ktoré sa môžu použiť s cieľom vytvorenia bezpečnosti detí v online priestore. Objavujú sa rôzne stratégie, ktoré zabezpečujú právnu ochranu detí v online prostredí.

Dosiahnutie online bezpečia tkvie vo vzdelávaní, preto je nesmierne dôležitá podpora všetkých foriem vzdelávania v tejto oblasti. Ak vzdelávanie nie je dostatočne podporované, deti nemajú možnosť využívať a používať informácie v žiadanej forme.

Vzhľadom na neustále spoločenské a technologické zmeny, sa musia prispôsobiť týmto zmenám aj vzdelávacie metódy. Naším cieľom musí byť to, aby sme dosiahli čo najefektívnejšie reakcie detí na nové procesy. Bezpečné online prostredie musí byť pre nás prvoradé aj na spoločenskej úrovni.

Budujeme partnerstvá

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

- Autorky: Dr. Margaréta Kováč, Mgr. Krisztina Mészáros,, PhDr. Lívía Bott Domonkos
  - **Grafika: Mészáros Krisztina- Cooltúra**
  - **Editor: Mészáros Krisztina- Cooltúra**
  - **Ilustrovala: Mészáros Krisztina- Cooltúra**
    - Vydanie: 1.,: e-book
      - FutuReg ©
    - Adresa: Hlavná 30, 93101 Šamorín, oz@futureg.sk
  - Lektorovala (recenzent): PaeDr. Erika Tóth,PhD.
  - Grafika INTERREG SK HU Kisprojekt Alap© Príručka viditeľnosti

Táto štúdia je spolufinancovaná z prostriedkov Európskej únie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a je súčasťou Fondu malých projektov Programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika - Maďarsko

- **ISBN 978-80-973237-2-7**

